

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Andrea Longarela
TE ESPERO EN EL FIN DEL MUNDO

Copyright © Andrea Longarela, 2021
Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05385-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ANDREA
LONGARELA

Čekam te
na
krajju sveta

Prevela Sandra Nešović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

*Za Hulijetu...
Daj bože da jednog dana osetiš onu slatku
vrtoglavicu i da letiš bez straha.*

Radije bih da me ljudi mrze zbog onoga što jesam, nego da me vole zbog onoga što nisam.

KURT KOBEJN

Nikada ne dozvoli da te bilo ko ubedi da nešto nisi u stanju da ostvariš. Čak ni ja, u redu? Ako imaš neki san, moraš da ga čuvaš svim mogućim sredstvima. Osobe koje nisu sposobne da nešto urade tvrđice da ni ti to ne možeš. Ukoliko nešto želiš, idi ka tom cilju i tačka.

U POTRAZI ZA SREĆOM (2006)

DECA KOJA SU SANJALA BEZ STRAHA

(1993–1999)
LIVAJ

1993. GODINA, LIVAJ

„Dečaće, nisi ni svestan toga da je tu, zapravo, reč o velikoj priči tvog života, sve dok ne dođeš do njenog kraja.“

Te reči izgovorio mi je čovek koga nisam poznao, na sahrani Mod Ferguson. Ona je imala trideset četiri godine i preminula je zbog neke respiratorne infekcije. Sve se to desilo brzo, bolest je bila galopirajuća. U roku od samo dve sedmice, iz stabilnog stanja zapala je u komu. Već tri dana kasnije njeno srce više nije kucalo. Bila je to sasvim neočekivana smrt, koja je njenu porodicu ostavila neutešnu, a dvoje dece ostali su siročići, bez majke. Pit, stariji od njih dvoje, išao je sa mnom u školu i bio je sposoban da istrči jedan kilometar brže od bilo koga drugog. Do tog dana, u kome sam ga video kako bez prestanka plače, pogleda uperenog u kovčeg od borovine, ja sam mu zavideo.

Tada sam imao deset godina i bio je to prvi pogreb kome sam prisustvovao. Nisam poznao Mod, ali je njen muž bio električar i radio je za mog oca, tako da su me naterali da obučem svečano nedeljno odelo i da se prvi put suočim s prizorom mrtvaca izloženog na otvorenom odru.

Nikada neću zaboraviti njeno bledilo, loše zabašureno ispod debelog sloja šminke, toliko preterane da je postizala samo to da još jače naglasi odsustvo života. Kao ni onaj vonj, tu mešavinu znoja, karakterističnog

mirisa tamjana i crkvenog drveta i nečega za šta još nisam imao pojma da potiče od nepomičnog tela u mrtvačkom sanduku.

Kada smo izašli, moj otac zastao je kod vrata da bi se oprostio od gospodina Fergusona. Ja sam sišao niz kameno stepenište da bih ga sačekao u senci ariša. Bilo je letnje doba i sunce je nemilosrdno peklo.

Neznanac koji mi je razotkrio onu životnu istinu, iako ja to nisam od njega tražio, usporio je korak kada mi se približio. Njegov pogled beše izgubljen u nekoj tački za koju se činilo kao da niko drugi ne zna koje je to mesto. Nešto kasnije saznao sam da gaji kukuruz i često posećuje bar Bejkerovih onih večeri kada je tamo živa muzika i kada služe kolač s kupinama.

„Uhvati život, dečko. Učini to pre nego što priči dođe kraj i kada budeš morao da se pomiriš s tim da si je propustio i zauvek izgubio.“

„A šta ste vi to izgubili?“ odvažio sam se da ga upitam.

On mi se osmehnuo, mada su mu oči bile pune suza. Ništa mi nije odgovorio. Samo me je potapšao po ramenu i otišao.

Mod Ferguson nije bila njegova žena. Ili možda to jeste bila, ali je samo on znao za to. On i jedna pokojnica koja više nikada neće imati priliku da se ikome poveri.

Dok sam mozgao o savetima tog tužnog čoveka, ugledao sam nju. Šutirala je stablo jednog drveta. Na sebi je imala suknju svu od zakrpa i crvenu jaknu. Na glavi je nosila smešan šešir, nalik na cilindar, sa žutim perom koje je uticalo na to da se ona istakne poput sunčevog zraka usred sve one crnine koja nas je okruživala. Odmah me je podsetila na neki lik iz cirkusa.

Prišao sam joj i pomno se usredsredio na nju. Bila je sitna, te bejah siguran da još nije napunila ni deset godina. Takođe, znao sam i to da ne pohađa moju školu. Napregnuo sam se da se prisetim, ali sam zaključio da je nikada nisam sreo nigde u gradu, a Vajtfiš beše toliko mala varošica da je bilo teško ne poznavati skoro sve ljude na koje usput naiđete. To je bila jedna nepoznata devojčica, uočljiva zbog svoje bizarne garderobe u tom pejzažu sačinjenom od prašine i smrti. Pre nego što sam i sâm postao svestan toga šta činim, već sam se zatekao pored nje, kada sam joj se i prvi put obratio.

„U šta si ti to prerusena?“

Ona se okrenula, zbudjeno osmotrivši svoju suknju, posle čega je otrešla glavom, kao malčice uvređena.

„Nisam ja maskirana, glupane. Ja želim da postanem modni kreator. Jednoga dana otići ću odavde i postaću slavna.“

Pomislio sam kako nema šanse da odmakne daleko u toj svojoj zamisli, iako joj to nisam rekao. Nikome osim potpunim ludacima ne bi palo na pamet da plate za takvu odeću. Uprkos tome, veoma brzo otkriću da sam se prevario, jer će ta štrkljasta i pomalo ekscentrična klinka stići onoliko daleko koliko je i sama planirala.

Seo sam na zemlju i posmatrao je kako šutira debeli koren ariša, sve dok nije uspela da na taj način otkine granu koja je onako usamljena i divlja rasla pri dnu stabla.

„Šta to radiš?“

„Treba mi ovo. Napraviću sebi štap.“

Jedan kraj grane spustila je na tlo i pretvarala se kao da je to njen oslonac.

„Jesi li hroma?“

Ona se zakikotala i počela je da korača preneglašenim koracima.

„Nije neophodno da budeš hrom pa da nosiš elegantan štap. Na tome se zasniva moda.“

Ništa je nisam razumeo; naprosto, nisam shvatao, ali isto tako, nisam prestajao da zurim u nju, kao da nisam mogao da odlepim pogled od njene pojave. To vam je nešto kao kada ugledate zvezdu. Ona je bila mršava devojčica, naizgled neuredna. Odeća joj je visila na telu bez određenog oblika, kao da je čiviluk o koji su okačene stare stvari. Oči joj behu zagasitocrne, kao i njena kosa, koja je bila neravnomerno podšišana i dopirala joj skoro do struka. Taj njen pogled i te njene oči, malčice iskošene, naveli su me da pomislim na bademe. Njena koža svakako je bila za nijansu tamnija za nas ljude iz planina. Pored moje plave kose i svetlih očiju, sve njene crte i odlike bivale su još upadljivije. Činilo se kao da je izronila iz neke bajke. Iz nekog sveta koji, u stvari, nije ni postojao. Svakako nije pripadala Vajtfišu, tom malom i dosadnom gradu u Montani, gde je najburnije što se dogodilo u poslednjih nekoliko godina bilo neverstvo Dejvida Hauarda, koji je prevario suprugu s nekom instruktorkom skijanja.

Onda je ona stala tačno ispred mene, a kada mi se nasmešila, primetio sam da joj nedostaje nekoliko zuba.

„Ko si ti, radoznali dečak koji postavlja premnogo pitanja?“

Uperila je svoj improvizovani štap pravo u mene.

„Livaj. Livaj Menson.“

U tom času pružila mi je ruku, na tobože zvaničan i formalan način. Deca nemaju običaj da se rukuju, ili bar ne tamo gde sam ja živio. Zapazio sam da ispod noktiju ima tragove zemlje, a na desnoj šaci veliku opekotinu koja joj je izobličila kožu.

„Vajolet Dafne Rouz Kasavetes.“

Čvrsto mi je stegla ruku, posle čega je sela tik uz mene, navodno brižljivo proučavajući nedavno otkinuti deo drveta. Ja sam u mislima ponavljao njeno dugačko ime, koje kao da nije imalo kraja, sve dok pojedinačne reči nisu izgubile smisao.

Vajolet Dafne Rouz Kasavetes. Vajolet Dafne Rouz Kasavetes. Vajolet Dafne Rouz Kasavetes.

Najčudnije beše to što joj je ovo ime savršeno pristajalo, kao da je ličilo baš na nju. Niko koga sam poznao ne bi se bolje odazvao na bilo šta slično.

„Kada je tvoj rođendan, Livaju Mensone?“

„Desetog marta.“

Ona je širom razrogačila oči i ushićeno ciknula.

„A moj je sedmog. Takođe u martu! Zar to nije neverovatno? Ne čini li se i tebi da je to neki znak?“

Slegnuo sam ramenima. Nisam shvatio zašto bi to bilo značajno. Nisam razumeo šta je za nju mogla da predstavlja činjenica da smo rođeni u razmaku od nekoliko dana, i to različitih godina, bez obzira na to što smo delili mesec rođenja, ali nešto u njenom izrazu lica nagnalo me je da to potvrdim.

„Kako si to zaradila?“, zanimalo me je, jer sam i dalje blenuo u ožiljak koji se onako ružičast sjajio između njenog palca i kažiprsta.

„Za sve je kriv medved. Upao je u moju kuću i ja sam se metlom suočila s njim.“

Nasmejao sam se i odmahnuo glavom. Zvučalo mi je neverovatno da se napad medveda preživi pomoću obične metle, a još manje ako ste jedna tako sićušna devojčica kao što je bila Vajolet Dafne Rouz Kasavetes. Teško bi mi uspelo da izgovorim njeno puno ime, a da pritom ne zamuckujem.

„Umeš li ti da napraviš štap?“

Čekam te na kraju sveta

Pogledao sam u granu, a zatim potvrdno klimnuo glavom.

Nikada nisam napravio nijedan štap, ali sam pomislio da to ne može biti toliko komplikovano. Takođe, zaključio sam da bih tako imao razlog da je ponovo vidim.

„Dobro će ti doći. Ukoliko se medved vrati.“

Ona se samo osmehnula.

Tog dana započela je najveća i najvažnija priča mog života. To je bio prvi put da sam nešto izdeljao za Vajolet. Takođe, to je bila poslednja prilika kada sam čuo njeno puno ime. U Vajtfsiu su je svi oduvek znali kao Vaj, kći Ludog Luka. Za mene, ona je izvesno vreme bila Vrtoglavica. Za ostatak sveta, ona će se preobratiti u veliku Vidu Rouz* nekoliko godina kasnije.

Tog dana, zahvaljujući savetu jednog čoveka koji je upravo sahranio ljubav svog života, ja sam upoznao svoju.

DODATNE INFORMACIJE

Vajolet Dafne Rouz Kasavetes, takođe poznata kao Vida Rouz, rođena je u mestu Helena (američka savezna država Montana), 7. marta 1985. godine. Njena majka, Rouz Meri Kasavetes, preminula je prilikom porođaja, zbog ozbiljnog krvarenja. Njen otac, Luk Kasavetes, odgajao ju je u glavnom gradu, sve dok nije prihvatio zaposlenje u Vajtfsiu, gde je inače imao nasleđenu porodičnu kuću. Tamo su se doselili kada je Vida Rouz imala osam godina. Veoma brzo postali su prepoznatljivi u čitavoj oblasti, mada ne zbog naročito pohvalnih i zavidnih razloga. Luk Kasavetes je za tren oka izgubio posao, što je bila posledica njegovog neizlečivog posezanja za alkoholom, tako da su ga nedugo zatim komšije prozvale Ludi Luk. Uprkos toj činjenici, Vida Rouz je sve vreme imala dobar odnos s njim. Čak je u više navrata javno govorila o svom ocu rečima punim ljubavi i nežnosti, mada u arhivu ne postoji bilo kakav dokument ili dokaz koji bi potvrdio da su se poslednjih godina uopšte viđali.

* *Vida Rose* – kombinacija španskog i engleskog jezika; prva, španska reč *vida* znači život, a druga, engleska reč *rose* – ruža, ružičasto. Zajedno, to bi moglo da znači „ružičasti život“ ili „ruža života“. (Prim. prev.)

ISEČAK IZ NEZVANIČNE BIOGRAFIJE VIDE ROUZ (IZVOR SU
RAZLIČITA DIGITALNA SREDSTVA JAVNOG INFORMISANJA)

1994. GODINA, LIVAJ

„Ne dolazi u obzir da se bacim.“

„Prava si kukavica.“

„A ti si obična lujka.“

Vaj mi je isplazila jezik i otrčala ka ivici stenja. Ja sam bio ubeđen da će se ona tu zaustaviti, jer je samo želela da me uplaši, ali, stigavši do same ivice, ona se nakratko okrenula prema meni, osmehnula mi se i odmah potom iščezla. Srce mi je sve snažnije lupalo, kao da će mi iskočiti iz grudi, toliko jako da sam mogao osetiti kako mi odjekuje u ušima.

Pojurio sam u tom smeru što sam brže mogao i nagnuo se nad ambis. Tamo dole, voda je izgledala nekako ravnodušno, onako duboka, ledena. Nje nije bilo nigde na vidiku. Dođavola. Roditelji će me ubiti.

Nalazili smo se u Nacionalnom parku Glejšer. Bilo je leto, kada su moji roditelji imali običaj da moje sestre i mene vode na višednevno kampovanje. Bilo mi je dozvoljeno da pozovem jednog druga, kao i svake godine, ali ja sam ih sve iznenadio time što sam ovoga puta pozvao Vaj umesto Markusa. Njima je već dovoljno teško padalo da prihvate moje prijateljstvo sa kćerkom Ludog Luka, a sada bih im još i natovario odgovornost za njenu smrt.

Spustio sam se niz prve stene kako sam znao i umeo, osećajući da mi se cela utroba izvrnula naopačke, dok mi je telo protresala neprestana drhtavica. Mrzeo sam visinu. Prezirao sam onaj utisak ljuljanja koji me je uvek pratio kada bi sigurnost čvrstog tla bila daleko od mene. Zato smo i bili tu, naravno. Skrenuli smo s redovne pešačke staze da bismo malo istraživali za svoj račun. To je inače bilo zabranjeno, ali za Vaj pravila nikada nisu imala nikakav smisao niti svrhu. U jednom trenutku naišli smo na omanji vodopad koji je vodio do jezera. Voda je bila kristalnoplave boje, bistra kao suza, nastala topljenjem glečera, mada mora da je bila toliko hladna da je bilo suludo i pomisliti da bi jedno onakvo nejakvo telo kakvo je odlikovalo Vaj, moglo to da preživi. Nagovarala me je da i ja skočim odozgo, a ja sam

joj odbrusio da je skrenula s uma. I tako smo došli dotle. Ja sam tražio njen leš, a ona je meni upropastila život.

Sišao sam niz sledeću stenu, ali sam onda shvatio da nema teorije da se dalje spuštam. Bio bi to isuviše zamršen poduhvat, ravan samoubistvu. Jedino rešenje temeljilo se na tome da se bacim u vodu isto onako kako je to i ona već učinila, ili da se vratim do staze namenjene planinarima i na taj način siđem, ali bi mi za to bio potreban najmanje sat.

Seo sam na površinu jednog kamena i zaronio lice među dlanove. U tom času osetio sam kako mi je nešto dunulo pored uha i stresao sam se. Osvrnuo sam se iza sebe i susreo se s njenim osmehom.

„Bu!“

Izbezumljeno sam razrogačio oči, delimično zbog olakšanja što je vidim živu i zdravu, ali istovremeno i zbog srdžbe koja me je preplavila nenormalnom brzinom.

„Koji ti je đavo, šta si ti to uobrazila da ćeš da uradiš?“

Vaj se iskezila i sela pored mene. Njene noge ostale su da vise iznad provalije.

„Ne mogu da verujem da si se upecao, budalice! Zar nisi video pećinu?“

Pokazala je ka nekom mestu udaljenom svega metar od nas, s naše desne strane, a ja sam tek tada primetio jedan otvor između stena. Tu je bilo dovoljno mesta za dvoje ljudi. Odmah sam je zamislio kako preskače preko jedne male izbočine i skriva se, s vragolastim izrazom na licu. Baš sam ispaio tupan.

Tada sam ustao, a ona me je pratila u stopu, sve dok se nismo našli zaštićeni i sigurniji u tom skloništu.

„Izvini zbog toga što nisam obratio pažnju na detalje, jer sam razbijao glavu time kako da dođem do tvog leša.“

Njen smeh me je još više iznervirao.

„Oдавde teško da bi uspeo u tome“, zamerila mi je što nisam delovao odlučnije da joj spasem život.

Namrštio sam se. Nije mi prijalo da ona pomisli kako sam ja tamo nekakva kukavica; dosta mi je bilo i to što sam u većini slučajeva sam sebe tako posmatrao. Ona me je tada ćušnula u rame svojim ramenom, obuhvativši mi koleno svojom malenom šakom. Njen ožiljak se sjajio. Kao da je u njemu bilo nečega što me je stalno nagonilo da ga gledam. Onaj

strah koji me je obuzeo pre samo nekoliko minuta, sada me je naterao da se zamislim šta bi bilo kada bi se Vaj jednoga dana istinski povredila. Zamišljao sam nju celu kao jedan veliki ožiljak, sve od temena glave pa do vrhova nožnih prstiju, zbog čega sam odjednom postao sav napet.

Pružio sam ruku i pomilovao njenu. Koža joj je bila osetno nežnija na toj staroj ozledi.

„Kako si stvarno zadobila taj ožiljak, Vaj?“

Ona se nasmešila i zagledala se ispred sebe. Iznad nas, jedan mlazić vode žuborio je između stena. Kao da je to bio neki minijaturni vodopad, namenjen isključivo nama dvoma, samo za naše oči, jer smo našli utočište u toj improvizovanoj pećini.

„Ujela me je zmija. Ruka mi je bila otekla, da mi je to parče kože naprosto eksplodiralo. Otrov je bio purpurnocrvene boje, toliko jake, kakvu nikada nisam videla.“

Klimnuo sam glavom. To svakako nije mogla biti istina. Nikada nije bila iskrena kada je reč o njenoj ruci, ali sam ja uživao da slušam kako Vaj izmišlja priče u kojima je ona uvek imala ulogu hrabre i neustrašive devojčice koja je bila u stanju da sve savlada. I zato sam i ovo oćutao. Zato što ona to i jeste bila. Najhrabrija osoba koju sam ikada upoznao. Ali ujedno i najluđa. Što u svakom slučaju nisu bile nekompatibilne vrline.

Kada smo se vratili i pridružili se mojoj porodici, moji roditelji nisu delovali naročito raspoloženo. Na kraju, uz razne nestašluke i skokove u prazninu, počelo je da se smrkava.

„Gde ste se, kog đavola, vas dvoje smucali? Došao sam ovde da se lepo odmorim, Livaju, sto mu gromova, a ne da bi mi zbog tebe proradio čir na želucu.“

Sakrio sam lice pred očevim grdnjama, malčice posramljen, ali je Vaj samo zagrizla parče pite od jabuka i napunila usta, smeškajući mi se uz onaj svoj kicoški žar kojim je obilovala.

„Mnogo mi je žao, gospodine Mensone. Ja sam skočila u jezero s vrha jednog vodopada, pa je onda Livaj morao da pronade sve moje kosti i spoji ih jednu po jednu, dok konačno nisam mogla da ustanem.“ Počela je da maše rukama kao da su od želatina, a smeh mojih sestara narušio je tišinu. „Vidite li? Još ima nekih labavih delića.“

Moje otac samo je otesao glavom i pošao da potraži moju majku.

„Jesi li čula ovo, Saro? Ova mala lupa kao bubanj.“

Pogledao sam u Vaj, koja mi se saučesnički smejuljila, na šta sam joj ja takođe uzvratilo osmehom.

Oni nisu razumeli moj odnos s Vaj, zaista. U njoj su videli samo slinavicu obučenu u staru odeću koja joj nikada nije odgovarala po veličini, koja se već čitavu večnost nije ošišala, bila je nevaspitana i čekala ju je sumnjiva budućnost, s obzirom na njenu porodičnu situaciju. Sve to zajedno predstavljalo je loš uticaj za jednog pomalo povučenog dečaka, odgovornog, s lepim manirima, iz porodice vredne poštovanja, koja je vodila firmu na dobrom glasu u celom okrugu i imala ugled koji je trebalo održati.

Međutim, u suštini, niko nije bio imun na čari koje je Vaj posedovala. Čak ni moj otac. To mi je postalo jasno kada je ponovo izašao iz naše prikolice, noseći pivo u rukama i osmejak na usnama, kakav sam retko kada mogao da uočim kod njega. Seo je pored mene i otvorio konzervu. U daljini, Vaj je s mojim trima sestrama proučavala mravinjak koji su upravo otkrile u travi. Šenon ju je mrzela, nije bila nikakva tajna to da ju je gledala sa zavišću kakvu nijedno od nas dvoje u to vreme nije shvatalo. Za razliku od nje, Ana i Elizabet, koje su imale sedam i šest godina, gledale su je s gotovo opipljivim divljenjem.

„Šta se dogodilo s njenim ocem?“

Mene je to njegovo pitanje uznemirilo, jer sam se osetio neprijatno. Nisam smatrao da je lepo s bilo kim deliti ono što mi je Vaj kazala u poverenju, nikome drugom nego baš meni, ali ovde se ipak radilo o mom tati. S druge strane, pomislio sam da bi mu to, kad bi znao nešto više o njenom životu, pomoglo da je posmatra drugim očima.

„Njegova žena je umrla. Pre toga nije toliko pio. Ili bar Vaj tako tvrdi, mada ona nikada nije upoznala majku. Preminula je na porođaju.“

On je coknuo jezikom i potegao gutljaj piva. Henri Menson oduvek je bio saosećajan čovek.

„Osim što je pijanac, kakav je inače? Da li je pouzdan?“

Pomislio sam na Luka Kasavetesa. Retko sam ga viđao, ali on je uvek bio ljubazan prema meni; skoro da me je gledao s ponosom, zato što sam bio jedini prijatelj njegove kćeri. Glasine o njemu harale su ulicama Vajtfiša i već se upleo u nekoliko čarki po barovima, ali je, svejedno, delovao bezopasno.

Povrh svega, Vaj je o njemu govorila kao da je reč o nekoj vrsti superheroja u penziji.

„Ja bih rekao da jeste.“

On je klimnuo glavom i duboko uzdahnuo. Kad god bi moj tata čino takvo nešto, to je značilo da je doneo izvesnu odluku.

„Kada se budemo vratili, idi da porazgovaraš s njim. Poruči mu da ima ponudu za posao od mene.“

Iznenadeno sam zatreptao. Pogledao sam ka Vaj, da bih se onda opet zagledao u oca. I sam nesvestan zašto, osetio sam da su mi oči zasuzile; bio sam ganut, ali iznad svega, bio sam ponosan na čoveka koji je sedeo pored mene. Jednoga dana i ja ću biti kao on. Obećao sam samom sebi da ću u jednakoj meri nastojati da i on to oseti. Biću njegov najbolji naslednik koga bi uopšte mogao da zamisli i poželi za firmu *Gradnja i popravke Menson*. Nikada ga neću izneveriti niti razočarati.

„Hvala ti, tata.“

Čim smo se vratili kući, dva dana posle ovoga, Vaj i ja preneli smo Luku tu dobru vest. Na njemu se moglo primetiti koliko je dirnut i zahvalan. Tog popodneva obrijao se i on i Vaj pretresli su svu njegovu odeću koja je dotle samo skupljala prašinu u ormaru.

Sve je bilo moguće. Šansa da život za Vaj postane bolji bila nam je nadohvat ruke.

Ja sam tada imao svega jedanaest godina, ali postepeno sam shvatao da odluke koje donosimo, koliko god one na prvi pogled izgledale sitne i beznačajne, ostavljaju ogromne posledice na život drugih ljudi. Moj otac stalno je upošljavao radnike za izgradnju i renoviranje, zavisno od trenutnog obima posla. Ja sam znao da će se on prema njemu fino ophoditi i da će mu plata biti sasvim pristojna. Mog tatu poštovali su kao čoveka i bio je omiljen u celoj oblasti. Njemu je bilo svejedno da li će unajmiti Luka ili nekog drugog, ali je on izabrao upravo njega, iako je bio upoznat s rizicima. Divljenje koje sam oduvek gajio prema ocu u tom trenutku pustilo je u meni jako korenje i nikada nije nestalo, pa čak ni oslabilo.

Narednog ponedeljka Luk Kasavetes izašao je iz svoje kuće sa osmehom na licu i s doručkom koji mu je spremila njegova devetogodišnja kći,

spakovanim u školsku kutiju za užinu na cvetiće. Tokom čitavog vikenda nije popio ni kap alkohola. U utorak, pošto se vratio s posla, častio se tako što je otvorio jednu flašu vina, koje je pio uz večeru. „Samo jednu čašu“, rekao je samom sebi. Protekli dan lepo mu je prošao i prijalo mu je to što se osećao kao sasvim novi čovek. U sredu, u šest sati posle podne, bio je toliko pijan da je Henri Menson, moj otac i jedina osoba koja je verovala u njega, morao da ga ubaci u svoj auto, uz pomoć još dvojice kolega, i odveze ga do njegove kuće.

U četvrtak se već nije ni potrudio da ustane iz kreveta. Izgubio je posao, njegova kćerka odbijala je da govori s njim, a za kaznu, prosula mu je sve piće u klozetsku šolju. Uprkos tome, on je ipak pronašao jednu bocu biljnog likera u ostavi. Do pet sati posle podne, već je i nju bio dokrajčio.

U petak, u domu Kasavetesa sve je bilo isto, kao da se ništa nije dogodilo. Kao da nismo svi poverovali, nakratko, da je sve moguće postići.

„Hvala ti što si verovao u njega“, rekla mi je Vaj nekoliko dana kasnije. „Ti si ta u koju verujem“, uzvratio sam joj.

Ali to ionako nije bilo važno, jer smo oboje znali da je Luk njen otac i da su od njega zavisile Vajine okolnosti. Teško je bilo pomiriti se s tim, ali tako život funkcioniše.

„Jednoga dana otići ću daleko odavde.“

To nije bio prvi put da je ovo izjavila, ali zato jeste bila prva prilika kada sam naslutio da ovde nije reč o fantaziji niti o detinjoj želji, nego da će, jednoga dana, Vaj ispuniti to obećanje koje je naginjalo ka izazovu.

„Nedostajaćeš mi“.

Oboje smo klimnuli glavom. Posle smo malo igrali karte i jednostavno zaboravili sve što se desilo, kao što je tipično za decu u tom dobu.

Sa jedanaest godina, zahvaljujući ocu, Luku i Vaj, naučio sam da odluke koje donosimo ne samo što utiču na druge u dobrom smislu nego umeju i da im zagorčaju život.

1995. GODINA, LIVAJ

Matori Rasel bio je mrzovoljni namćor. Živeo je na ogromnom ranču, istom onom na kome je nekada davno odgajao sedmoro dece, ali su svi

oni odleteli iz gnezda još pre mnogo godina. Njegova supruga preminula je pre podosta vremena i sve otad on je živio sam-samcit i usamljen u tom ogromnom prostoru gde je postojao čak i eho. Mnogi su bili uvereni da je on luđi čak i od Luka Kasavetesa, mada su izbegavali da to izgovore, jer je Rasel bio od one vrste bezumnika koji su spremni da vas na svom tremu dočekaju s puškom.

Ja nisam smatrao da njemu fali neka daska u glavi. Naprosto, on je bio starac koji se trudio da zaštiti samog sebe, ali izvesno je da se ni on sam nije trudio da ispravi onu prvobitnu sliku o sebi.

Kao što se i moglo očekivati, on se dopadao Vaj.

To je bilo još nešto što sam s godinama naučio, da neke posebne osobe teže ka tome da se međusobno razumeju, iako se dešava da su naizgled potpuno različite. Možda je suština u tome da one jedne druge poštuju na način na koji mi za to nismo sposobni. Mi smo uvek podozrivi u odnosu na ono što ne uspevamo da pojmimo.

Ušao sam na njegov posed, pretvarajući se da me ne plaši mogućnost da će me oterati štapom, te sam se suočio s njegovim naboranim licem koje je provirilo kroz odškrinuta vrata.

„Sme li da se zna šta tražiš ovde, Mensone?“

„Šalje me Vaj. Ona je prehladna, pa ne želi da ti prilazi. Kaže da si ti toliko star da možeš umreti od obične kijavice.“

Rasel je frknuo, a ja sam se osmehnuo. Nešto je opsovao kroza zube, ali negde u dubini obradovalo ga je to što neko brine za njega, čak i ako je to bila drska devojčica koja se prema njemu ponašala kao prema sebi ravnom. Upravo zbog tog istog razloga, i ja sam se tako postavio. Zatim me je on pozvao da pođem s njim i pratim ga, pa smo ušli u kuću. Nekoliko puta pravio sam društvo Vaj kada je ona dolazila da ga poseti, ali nikada nisam prelazio prag trema, tako da sam, kada sam otkrio šta sve Raselova kuća skriva među svojim zidovima, pomislio da postoje samo dve mogućnosti: ili je taj čovek bio genije, ili je načisto fijuknuo.

U svakom uglu bilo je nekog đubreta. Na zidovima ne beše nijedne slike, nijedne pločice, plakata ili bilo kakvog drugog ukrasa. S obe strane hodnika počivale su kutije krcate raznim predmetima i delovima odeće. Razaznao sam i jednu kutiju sa figurama za šah, ne iz samo jednog kompleta, već je bilo na stotine izmešanih figurica šarolikih oblika i veličina. U drugoj su bile